Toetsingskader kleinschalige windturbines

In dit toetsingskader zijn de criteria opgenomen voor de plaatsing van een kleinschalige windturbine.

1. Criteria

1.1. Kleinschalige windturbines moeten aan de volgende ruimtelijke voorwaarden voldoen:

a. Voor de maatvoering van kleinschalige windturbines gelden de volgende regels:
   - de rotordiameter van een VAT-type bedraagt maximaal 2 meter;
   - bij plaatsing op het maaiveld bedraagt de ashoogte van een kleinschalige windturbine van het HAT type maximaal 25 meter;
   - bij plaatsing op een gebouw mag de hoogte van een windturbine niet meer dan 1/3 van de bouwhoogte van het gebouw bedragen, tot een maximum van 5 meter;

b. Voor een kleinschalige windturbine gelden de volgende afstandscriteria:
   - De onderlinge afstand tussen kleinschalige windturbines bedraagt minimaal 3 keer de rotordiameter.
   - De afstand tussen een kleinschalige windturbine en buitenzijde van dubbelbestemmingen met betrekking tot gasinfrastructuur bedraagt minimaal 28 meter.
   - De minimale afstand tussen een kleinschalige windturbine van een HAT-type en hoogspanningsinfrastructuur en leidingen is afhankelijk van de maximale werpafstand bij 2 x nominaal toerental van de windturbine. Indien hier niet aan kan worden voldaan, dan gelden de volgende voorwaarden:
     - De installatie dient aantoonbaar regelmatig te worden gecontroleerd (minimaal 4x per jaar);
     - De installatie dient bij ijsvorming te worden stilgezet;
     - Het mechanisme dat ertoe leidt dat automatisch uit de wind wordt gedraaid, dient minimaal 4x per jaar aantoonbaar te worden gecontroleerd.

1.2. Kleinschalige windturbines moeten aan alle relevante wet- en regelgeving voldoen, waarbij in ieder geval geldt dat:

a. De kleinschalige windturbine voldoet aan de van toepassing zijnde eisen uit het Bouwbesluit.
b. De kleinschalige windturbine voldoet aan de van toepassing zijnde eisen van het Activiteitenbesluit, waaronder de geluidsnormen.
c. Bij elke aanvraag voor plaatsing van een kleinschalige windturbine wordt zo nodig rekening gehouden met de (aanvullende) regels uit het geldende bestemmingsplan.
d. Bij elke aanvraag voor plaatsing van een kleinschalige windturbine wordt per locatie gekeken of de Wet Natuurbescherming van toepassing is.
e. De te plaatsen kleinschalige windturbine voldoet aan de ter plaatse geldende welstandsnota.
f. De aanvrager van de kleinschalige windturbine is bereid een planschadeovereenkomst aan te gaan met de gemeente.
g. De kleinschalige windturbine is, voor zover mogelijk, voorzien van het Kleinwind-keurmerk of een daarmee gelijk te stellen keurmerk.

2. Toelichting criteria

Ad 1.1 a: Maximale maatvoering

De rotordiameter van een VAT-type bedraagt maximaal 2 meter. Deze afstand is afgeleid uit het Activiteitenbesluit. Vanaf een rotordiameter van 2 meter of meer is een kleinschalige windturbine op grond van het Activiteitenbesluit namelijk een inrichting. Een VAT-type is ontwikkeld voor toepassing in stedelijk gebied. Door de maximale rotordiameter aan te houden wordt het kleinschalige karakter van het VAT-type gewaarborgd. Bij plaatsing op het maaiveld bedraagt de ashoogte van een kleinschalige windturbine maximaal 25 meter. Bij plaatsing op een gebouw mag de hoogte van een windturbine niet meer dan 1/3 van de bouwhoogte van het gebouw bedragen, tot een maximum van 5 meter. Hierdoor is een goede samenhang en verhouding met de afmetingen van het gebouw gewaarborgd. Daarnaast mogen kleinschalige windturbines (VAT-type) op overige bedrijventerreinen alleen op een bedrijfsgebouw worden geplaatst.

Ad 1.1 b: Afstandscriteria

De onderlinge afstand tussen kleinschalige windturbines bedraagt minimaal 3 keer de rotordiameter. Hierdoor wordt voorkomen dat een veelheid aan turbines op een kleine ruimte worden geplaatst. De afstand komt voort uit een handreiking van de VNG en is afgeleid van de minimale onderlinge afstand tussen de ‘grote’ windturbines. Hiervoor geldt een onderlinge afstand van 5 keer de rotordiameter.

De afstand tussen een kleinschalige windturbine en gasinfrastructuur welke is opgenomen in de bedraagt minimaal 28 meter. In deze bestemmingsplannen is namelijk alle planologisch relevante gasinfrastructuur opgenomen. Indien een kleinschalige windturbine buiten de 28 meter afstand wordt gerealiseerd, heeft de plaatsing van de windturbine geen effect op de veilige ligging en integriteit van de gasinfrastructuur.

Omdat voor kleinschalige windturbines certificering ontbreekt, is voor hoogspanningsinfrastructuur en leidingen eveneens een afstandseis opgenomen. Deze afstandseis geldt specifiek voor windturbines van het HAT-type. Indien hier niet aan kan worden voldaan dan gelden een aantal voorwaarden.

Ad 1.2 a: Voldoen aan Bouwbesluit

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) getoetst worden het Bouwbesluit. Dit geldt voor alle bouwwerken en dus ook voor de kleinschalige windturbines.

Ad 1.2 b: Voldoen aan Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling

Een kleinschalige windturbine valt in veel gevallen onder de werking van het Activiteitenbesluit met bijbehorende regeling. In het Activiteitenbesluit en de regeling zijn onder andere geluidsnormen en normen over slagschaduw opgenomen. Hiermee wordt hinder voor omwonenden zoveel mogelijk voorkomen.

Ad 1.2 c: Voldoen aan aanvullende regels bestemmingsplan

Op grond van het geldende bestemmingsplan kunnen er op een locatie regels gelden, gericht op het veiligstellen van bepaalde ruimtelijke belangen, die plaatsing van een kleinschalige windturbine ongewenst maken of waarvoor nader onderzoek en/of toestemming van derden nodig is. Voorbeelden zijn regels op het gebied van externe veiligheid, waterhuishouding, archeologie en/of cultuurhistorie.

Ad 1.2 d: Voldoen aan Wet Natuurbescherming

Deze voorwaarde komt rechtstreeks voort uit de Wet Natuurbescherming.

Ad 1.2 e: Voldoen aan Welstandsnota / goede ruimtelijke kwaliteit

Een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) getoetst worden aan de welstandeisen. Dit geldt voor alle bouwwerken en dus ook voor de kleinschalige windturbines.

Ad 1.2 f: Planschadeovereenkomst

Indien wordt afgeweken van het geldende bestemmingsplan wordt standaard een planschadeovereenkomst gesloten met de betreffende aanvrager. Hiermee komen eventuele planschadekosten voor rekening van de aanvrager. Dit geldt voor alle afwijkingen van het bestemmingsplan en dus ook voor kleinschalige windturbines. Wanneer de aanvrager geen planschadeovereenkomst wil aangaan, wordt er niet afgeweken van het geldende bestemmingsplan en geen vergunning verleend. Dit om financiële risico’s te vermijden.

Ad 1.2 g: Keurmerk

De veiligheid van de omgeving mag, door de oprichting van een kleinschalige windturbine, niet in het geding komen. Door het ontbreken van een officiële certificering bestaan er nog geen veiligheidsrichtlijnen. Een eerste aanzet tot certificering wordt gegeven door de Nederlandse Beoordelingsrichtlijn. Deze richtlijn geeft onder andere inzicht in de veiligheid en de geluidsemissies van een kleinschalige windturbine. Wanneer een turbine de richtlijn kan doorstaan, ontvangt de turbine het zogenaamde Kleinwind-keurmerk. Het voldoen aan het Kleinwind-keurmerk of een ander vergelijkbaar keurmerk geeft de gemeente handvatten om aan te nemen dat het product veilig is en aan alle technische eisen van deze tijd voldoet.

Begrippenlijst

HAT-type:

De horizontale as turbines zijn ‘traditionele’ windturbines met twee, drie of meer wieken bevestigd aan een horizontale as. Bij Horizontale As Turbines (HAT-type) ligt de as evenwijdig aan de richting van de wind, terwijl de wieken loodrecht op de richting van de wind staan.

Kleinschalige windturbine:

een bouwwerk voor het opwekken van elektrisch of thermisch vermogen uit wind, met een ashoogte van maximaal 25 meter.

Maaiveld:

De bovenkant van het terrein dat een gebouw/bouwwerk omgeeft, met dien verstande dat waar sprake is van een hellend of ongelijk maaiveld onder het 'aangrenzende maaiveld' wordt verstaan het maaiveld dat grenst aan de voorgevel van een gebouw.

VAT-type:

Bij Verticale As Turbines (VAT-type) staat de as loodrecht op de richting van de wind, terwijl de wieken/ bladen evenwijdig aan de as zijn bevestigd. Deze turbines vangen de wind die loodrecht op de wieken komt, ongeacht de richting. Bijzondere horizontale as-turbines zonder wieken vallen hier ook.

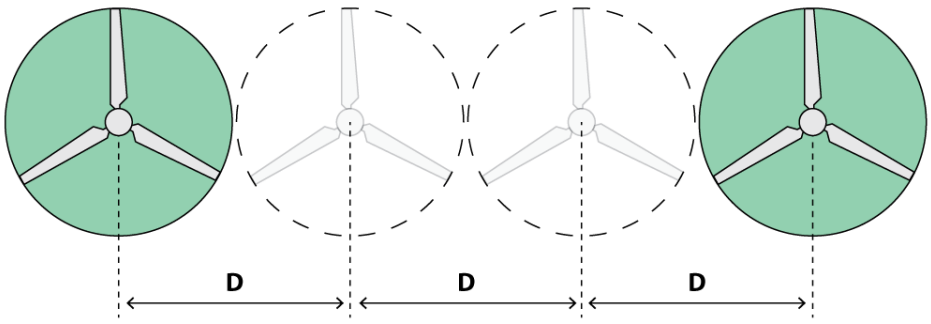
Wijze van meten

Ashoogte van een windturbine:

de hoogte gemeten vanaf het middelpunt van de as van de wieken tot aan het aansluitende afgewerkte terrein, met dien verstande dat in geaccidenteerd terrein gemeten wordt vanaf het niveau van het afgewerkte terrein dat direct aansluit op de dichtstbijzijnde weg in de zin van de Wegenverkeerswet 1994;

Rotordiameter:

de diameter van de cirkel die door de tip (het uiteinde) van een rotorblad (wiek) wordt beschreven.

Onderlinge afstand bij meerdere kleinschalige windturbines (D = rotordiameter)